

Technische Fiche:

Sport (voetbal) clubs

Samengesteld door: Herman Smulders

1. Vaststelling

In sportclubs in onze regio wordt er vaak Frans of Engels gesproken tegen en door anderstalige spelers. Vaak zijn die spelers de Nederlandse taal wel (tenminste een beetje) machtig, maar drempelvrees of gewoon gemakzucht vormen vaak obstakels om zich ook effectief in het Nederlands uit te drukken. Ook het feit dat Nederlandstalige of tweetalige spelers, trainers of bestuursleden al te snel op het Frans of Engels overschakelen om de zaken te vergemakkelijken, is niet van die aard om die spelers aan te moedigen om toch te proberen Nederlands te spreken.

In sommige sportclubs gaat de situatie nog veel verder, en wordt er vaak door trainers Frans of Engels gesproken t.a.v. de hele spelersgroep, of worden Nederlandstaligen en anderstaligen (Engels of Frans) in afzonderlijke groepen ingedeeld. Het gebeurt ook dat de trainer anderstalig is, en uit onkunde, onwil of gewoon onbewust vaak naar het Frans overschakelt.

Een derde vaststelling is dat scheidsrechters die wedstrijden leiden waarbij Vlaamse clubs betrokken zijn, vaak enkel het Frans machtig zijn. Dit stelt zeker problemen voor jonge spelertjes van Vlaamse clubs die geen Frans begrijpen.

Ten slotte is er het een feit dat toeschouwers (ouders) vaak Frans of Engels spreken, zowel rond de terreinen als in de kantines.

2. Analyse van de praktijk

In sommige gevallen (hoofdzakelijk Tervuren), en zeker als het jeugdspelers betreft, zijn de anderstalige spelertjes woonachtig in de Vlaamse gemeenten, maar gaan ze

naar Europese scholen. De tolerantie voor het gebruik van Frans of Engels in de sportclubs wordt vaak gemotiveerd als een manier om de communicatie met anderstalige spelers te vergemakkelijken, en zodoende de sportieve prestaties van het individu en/of de ploeg te bevorderen. Ook gastvrijheid en een zekere vorm van 'klantvriendelijkheid' liggen vaak aan de basis van het gebruik van vreemde talen. Deze redenen zijn op zichzelf misschien eerbaar, maar ze vormen tegelijkertijd wel een drempel voor de anderstalige spelers om effectief hun beperkte kennis van het Nederlands te gebruiken en zodoende te verbeteren. Als gevolg hiervan zullen die spelers zich minder makkelijk integreren op sportief vlak, en komt ook het Vlaamse karakter van de club in het gedrang.

Sommige ploegen gaan in hun dadendrang om 'kampioen' te worden ook al eens op 'talentenjacht' over de taalgrens. Indien dan de zeldzame 'witte raaf' gevonden wordt, doet men er uiteraard alles aan om de nieuwe aanwinst zo goed mogelijk op te vangen. Afspraken over taalgebruik behoren helaas niet tot het onderhandelingspakket.

Het gebruik van Frans of Engels naar een hele groep toe is helemaal onaanvaardbaar, aangezien het ongemak en irritatie veroorzaakt voor Vlaamse jongeren die in eigen streek aan sport willen doen. Zij worden dan verplicht zich mee aan te passen, of uit te kijken naar een andere sportclub.

*Het is zondermeer onthutsend te moeten vaststellen dat, onder impuls van de voormalige Vlaamse Minister voor de Sport (Bert Anciaux), de KBVB er in geslaagd is om bij de oprichting van de Voetbalfederatie Vlaanderen (VFV) in 2008, tegelijkertijd ook de '**SPORTIEVE PROVINCIE BRABANT**' in het leven te roepen. De Vlaamse administratie (BLOSO) heeft ondertussen handenvol werk om er voor te zorgen dat er o.a. geen Vlaams subsidiegeld afvloeit naar Franstalige voetbal clubs.*

Men kan stellen dat, via de maatregelen van ex-Min. Bert Anciaux, de Franstaligen reeds sinds 2008 hun 'corridor Wallonië - Brussel' in feite gerealiseerd hebben ! ¹

---

¹ Deze situatie is enkel van toepassing voor het voetbal. Hockey en ijshockey zijn ook problematisch. Hockey is vermoedelijk nog de enige unitaire sportfederatie. Wat ijshockey betreft is de Vlaamse administratie er dan weer van op de hoogte dat de ijshockey federatie er van uitgaat dat Engels de voertaal zou moeten zijn ! Alertheid is ook hier geboden.

3. Impact van de situatie

- Door gebrek aan sturing gebeurt het veel te vaak dat eenmaal op het sportterrein, jongeren gedreven door hun enthousiasme, andere talen dan het Nederlands spreken. De Nederlandstalige kinderen worden vaak door medespelers, trainers, scheidsrechters & supporters subtiel onder druk gezet om ook over te schakelen naar een andere taal.
- Voor trainers en clubleiders die “ het belang van de club “ voor ogen hebben is het taalgebruik op en rond het sportveld van ondergeschikt belang. Winnen is de boodschap en te veel aandacht voor niet-sportieve zaken als bv. taalgebruik zou beloftevolle anderstaligen wel eens kunnen doen besluiten om uit te kijken naar een andere club. Met alle gevolgen van dien voor de eigen club.
- Ook in de sportwereld is het moeilijk om voldoende vrijwilligers te vinden. Indien er dan toch een anderstalige gegadigde is om bv. jeugdtrainer te zijn, is de clubleiding vaak niet geneigd taaleisen op te leggen. Men is al lang tevreden dat er een trainer is.
- Ten gevolge van de ingreep van **Min. Bert Anciaux** worden er momenteel in de ‘sportieve provincie Brabant’ tweetalige wedstrijdbladen gebruikt.
- Ex-Min. Anciaux heeft ook toegestaan dat zowel de ‘ledenadministratie’ als de ‘boekhouding’ van de Voetbalfederatie Vlaanderen (VFV) bij de nationale Koninklijke Belgische Voetbal Bond (KBVB) gebleven zijn. Dit laatste hypothekeert de controle door de Vlaamse overheid (BLOSO).
- Franstalige scheidsrechters begeleiden – hoe goed bedoeld ook – Nederlandstalige kinderen, maar slagen er niet in deze kinderen uit te leggen waarom er vb. een fout gefloten is. Dit is nochtans een deel van de ‘jeugdopleiding’ waarvoor de Vlaamse overheid de Voetbalfederatie Vlaanderen subsidieert.
- De communicatie tussen scheidsrechters en trainers is vaak ook problematisch.
- Nederlandstalige en Franstalige supporters (ouders) zijn vaak zonder onderscheid even fanatiek aan de rand van het sportterrein. Als dan de onderlinge communicatie

en/of de communicatie met spel- of clubleiding nog eens verstoord wordt door taalmisverstanden is het hek soms helemaal van de dam.

4. Oplossingen

- Een eerste oplossing ligt bij de besturen van de sportclubs, die zich bewust moeten zijn van de impact van het gebruik van andere talen, en die het gebruik van het Nederlands door alle betrokkenen binnen een club actief moeten stimuleren. Dat begint bij een consequent taalgebruik van het Nederlands door bestuursleden zelf, tot het vragen aan spelers dat ze Nederlands spreken. Het clubbestuur kan boodschappen ophangen zoals 'Hier sport men in het Nederlands' of advertenties voor cursussen Nederlands. Zeker van trainers en afgevaardigden moet een club gewoonweg eisen dat ze zich in het Nederlands uitdrukken.

- Ook de gemeentebesturen dragen hierin een grote verantwoordelijkheid, en hebben heel wat hefboomen om te stimuleren of te bestraffen. Het voornaamste instrument is zeker de erkenning van sportverenigingen dat toegang geeft tot gemeentelijke subsidies, maar ook tot het gebruik van de gemeentelijke infrastructuur. Een basisvoorwaarde voor erkenning kan zijn dat 'De sportvereniging dient het Nederlands te gebruiken bij haar werking en organisatie. Alle gegevens en documenten van de sportvereniging dienen in het Nederlands aanwezig te zijn op de zetel'. (Gemeentelijk reglement voor de erkenning en de subsidiëring van de Huldenbergse sportverenigingen, artikel 6)². Natuurlijk is het hebben van zo'n bepaling enkel maar een noodzakelijke eerste stap, en moeten gemeentediensten en het gemeentebestuur dit artikel ook daadwerkelijk durven aanwenden als sportverenigingen het gebruik van het Nederlands als voertaal niet respecteren.

- Er dient met bekwame spoed komaf gemaakt te worden van de 'SPORTIEVE PROVINCIE BRABANT'. De Vlaamse administratie (BLOSO) dient de middelen en vooral de politieke ruggesteun te krijgen om deze wantoestand zo snel als mogelijk af te bouwen.

---

² De andere gemeenten hebben een soortgelijk reglement.

- De 'ledenadministratie' en de 'boekhouding' van de Voetbalfederatie Vlaanderen moeten onmiddellijk overgedragen worden van de unitaire KBVB naar de Voetbalfederatie Vlaanderen. Ondertussen moet BLOSO - zonder externe druk of andere bemoeienissen - alle vrijheid krijgen om de Voetbalfederatie Vlaanderen jaarlijks te controleren. Speciale aandacht dient o.a. te gaan naar controle over effectief bij Vlaamse clubs aangesloten 'spelers'. Het is immers op basis van het effectief aantal aangesloten spelers dat sportfederaties gesubsidieerd worden. Bestuurders, vrijwilligers, scheidsrechters, etc.... mogen niet opgenomen worden in deze cijfers.

- Er zou moeten nagegaan worden in hoeverre sportfederaties kunnen aangespoord worden het taalgebruik (terminologie) in hun reglementen en interne communicatie aan te passen. Basketbal en ijshockey zijn voorbeelden van sportfederaties waar het Engels – vaak onder impuls van de internationale federaties - langzaam maar zeker binnen sijpelt.

5. Juridisch kader

DECREET houdende de subsidiëring van gemeente- en provinciebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het voeren van een Sport voor Allen-beleid (09/03/2007)

Erkenningsreglement sportverenigingen Tervuren versie 25/01/2008 – laatste aanpassing 24/04/2008

Gemeentelijk reglement voor de erkenning en de subsidiëring van de Huldenbergse sportverenigingen